

Hieronims

(347–419)

PRET HELVĪDIJU (ADVERSUS HELVIDIUM) 21

Precētas sievietes, kuras dzīvo kā jaunavas, ir svētas

Non negamus viduas, non negamus maritatas [Al. maritas], sanctas mulieres inveniri; sed quae uxores esse desierint, quae in ipsa necessitate conjugii virginum imitentur castitatem. Hoc est, quod Apostolus breviter, Christo in se loquente, testatus est: Innupta cogitat quae Dei sunt, quomodo placeat Deo: nupta vero cogitat quae sunt mundi, quomodo placeat viro (I Cor. VII, 34): (..) Et quamquam de virginitate praeceptum Domini non habeat: quia ultra homines est; et quodammodo impudentis erat, adversum naturam cogere, alioque modo dicere, Volo vos esse, quod Angeli sunt: unde et virgo majoris est mercedis, dum id contemnit, quod si fecerit, non delinquit; nihilominus in cohaerentibus infert: Consilium autem do, tamquam misericordiam consecutus a Domino, ut sim fidelis. Existimo ergo hoc bonum esse propter instantem necessitatem; quia bonum est homini sic esse. Quae est ista necessitas? Vae praegnantibus et nutrientibus in illa die (Matt. XXIV, 19, et Marc. XIII, 17). Ideo silva succrescit, ut postea recidatur. Ideo ager seritur, ut metatur. Jam plenus est orbis, terra nos non capit. Quotidie bella nos secant, morbi subtrahunt, naufragia absorbent, et nihilominus de terminis litigamus? De hoc numero sunt illi, qui Agnum sequuntur (Apoc. II), qui vestimenta sua non coinquinaverunt, virgines enim permanserunt. Observa quid significet, coinquinaverunt. Ego non audeo exponere, ne Helvidius calumnietur.

Hieronims: Hieronymus Stridonensis: Adversus Helvidium, in: Patrologia Latina, vol. 23, 1845

"Mēs nenoliedzam, ka svētas sievietes var atrast arī starp atraitnēm un precētajām, bet viņas ir pārstājušas būt sievas un, dzīvodamas laulības saitēs, atdarina jaunavu šķīstumu. Par to īsi liecina apustulis, un viņā runā Kristus: "Neprecētā domā par Dieva lietām, kā patikt Dievam, bet precētā domā par pasaulīgajām lietām, kā patikt vīram." (1Kor 7,34) [..] Viņam nav Dieva dota priekšraksta par jaunavību, jo tas ir pāri cilvēka saprašānai, un tā būtu bezkaunība dzīt cilvēku dzīvot pretēji viņa dabai, citiem vārdiem, teikt: "Es gribu, lai jūs esat tādi, kādi ir eņģeļi." Tādēļ jaunava arī saņem lielāku algu, nicinādama to, ko darot viņa negrēkotu. Un tajā pašā sakarā apustulis piebilst: "Bet es dodu padomu kā tāds, kas Kunga žēlastībā ir atrasts uzticams. Domāju, ka šīlaika apstākļos cilvēkam ir labi palikt tādām, kāds viņš ir." (1Kor 7,25–26) Kas ir šie apstākļi? Vai! grūtajām un barotājām tajā

dienā! Tādēļ saaug mežs, lai pēc tam tiktu nocirsts. Tādēļ tiek apsēts lauks, lai pēc tam tiktu nopļauts. Pasaule jau ir pilna, zeme mūs vairs nespēj uzņemt. Katru dienu mūs plosa kari, pielavās slimības, aprij posts, un tik un tā mēs prāvojamies par [dzīves] robežām? Ārpus tā visa ir tie, kuri seko Jēram, kuri neaptraipa savu tērpu, jo paliek jaunavas un jaunuvji. Pievērs uzmanību tam, ko nozīmē "aptraipīt". Es neuzdrīkstos to izskaidrot, lai Helvīdijs nevarētu nepatiesi apsūdzēt."

71. VĒSTULE LUCĪNIJAM (EPISTOLA LXXI AD LUCINIUM) 3

Atturoties no dzimumattiecībām, sieviete var kļūt par vīrieti

3. Habes tecum prius in carne, nunc in spiritu sociam; de conjugē germanam, de femina virum, de subjecta parem: quae sub eodem iugo ad coelestia simul regna festinat. Hieronymus Stridonensis: Epistola LXXI Ad Lucinium; pieejama tīklā:

<http://patrologia.narod.ru/patrolog/hieronym/epist/epist03.htm>

(Lucīnijs bija bagāts spānietis, kas ar savu sievu Teodoru dzīvoja atturībā.)

"Kopā ar tevi dzīvo tā, kura agrāk bija [tava] sabiedrotā miesā, bet tagad – garā; agrāk tava sieva, bet tagad māsa; agrāk sieviete, bet tagad vīrietis; agrāk padotā, bet tagad līdztiesīgā. Būdamā zem tā paša jūga kā tu, tā reizē ar tevi steidzas uz Debesu valstību."

PRET JOVINIĀNU (ADVERSUS JOVINIANUM) 1,7

Vīram un sievai ar atturību būtu jāatdarina jaunavu šķīstība

Ecce eodem sensu, quia eodem et spiritu, impediri dicit orationes officio coniugali. Quod autem ait, similiter, idcirco ad imitationem provocat viros, quia iam supra uxoribus praeceperat, dicens: Ut videant viri in timore castam vestram conversationem, quarum sit non exterius compositio crinium, et distinctio auri, et in cultu uestis ornatus; sed absconditus cordis homo, in incorruptione mitis et silentis spiritus. Hoc est coram Deo placens (1 Petr. III, 2,3). Cernis, quale coniugium inter viros uxores que praecipiat? Cohabitanes iuxta scientiam, ut noverint quid velit, quid desideret Deus, ut tribuant honorem vasculo muliebri. Si abstinemus nos a coitu, honorem

tribuimus uxoribus: si non abstinemus, perspicuum est honori contrariam esse contumeliam. Ad uxores quoque, ut videant, inquit, viri castam conversationem vestram, et ornatum in abscondito cordis hominem, in incorruptione mitis et silentis spiritus. O vere digna vox Apostolo, et Petra Christi! Maritis uxoribus que dat legem, et damnato carnis ornatu, castitatem praedicat, et ornatum interioris hominis, in incorruptione mitis et silentis spiritus, quodammodo hoc dicens: Quoniam exterior vester homo corruptus est, et beatitudinem incorruptionis, quae proprie virginum est, habere desiistis, imitamini incorruptionem spiritus saltem per seram abstinenciam, et quod corpore non potestis, mente praestate. Has enim Christus divitias, et hos vestrae coniunctionis quaerit ornatus.

Hieronymus Stridonensis: Adversus Jovinianum, in: Patrologia Latina, vol. 23, 1845

"Lūk, tieši tajā pašā nozīmē, jo tajā pašā garā Pēteris saka to, ko Pāvils: laulības pienākumi traucē lūgšanām. Taču, kad viņš saka "līdzīgi", viņš ar to aicina vīrus atdarināt sievas, jo viņš jau iepriekš viņām devis priekšrakstu, sakot: "Lai vīri redzētu jūsu bijīgo skaidro dzīvi, kas ir nevis ārišķīgs matu pinums, zelta rotas vai grezns tērps, kurā tērpjaties, bet apslēptais sirds cilvēks, savā neiznīcībā lēns un kluss gars – tas ir Dievam dārgs." (1Pēt 3,2–3) Tu redzi, kādu laulību starp vīriem un sievietēm viņš iztēlojas? Viņiem ir jādzīvo kopā pēc zināšanām, lai viņi varētu zināt, ko grib un ko vēlas Dievs, un varētu dot godu mazākajam traukam – sievietei. Ja mēs atturamies no dzimumdzīves, mēs dodam godu sievietēm; ja mēs neatturamies, tad ir skaidri redzams, ka nekrietna apiešanās ir pretēja godam. Un viņš arī saka sievietēm: "Lai vīri redzētu jūsu skaidro dzīvi, slepenībā izrotāto sirds cilvēku, savā neiznīcībā lēnu un klusu garu." Ak, patiesi apustuļa un Kristus Klints cienīgi vārdi! Viņš dod likumu vīriem un sievietēm un, nosodot miesas izrotāšanu, cildina šķīstību un iekšējā cilvēka rotu tā lēnā un klusā gara neiznīcībā. Un viņš saka aptuveni tā: tā kā jūsu ārējais cilvēks ir iznīcīgs un jums vairs nav tā neiznīcīgā svētīguma, kas piemīt jaunavām, tad vismaz atdariniet gara neiznīcību ar lēni augošu atturību un, ko jūs nespējat pildīt ar ķermeni, pildiet ar prātu. Šādu bagātību un šādu jūsu kopības rotu meklē Kristus."

PRET JOVINIĀNU (ADVERSUS JOVINIANUM) 1,27

Pēc Ievas pārkāpuma saņemtais sods var tikt mazināts, dzemdējot bērņus

Verum casso labore sudamus. Obiicit quippe nobis adversarius Apostolicam sententiam, et ait: Adam primus formatus est, deinde Eva, et Adam non est seductus; mulier autem seducta in praevaricationem facta est. Salva autem

fiet per filiorum generationem, si permanserint in fide, et dilectione, et sanctificatione cum sobrietate (1 Tim II,12-15). Consideremus cur Apostolus ad hanc sententiam, et unde pervenerit: volo ergo viros orare in omni loco, levantes sanctas manus sine ira et cogitationibus (ibid. 8). Consequenter itaque mulieribus dat praecepta vitae, et ait: Similiter et mulieres in habitu ornato, cum verecundia et castitate, ornantes se, non in tortis crinibus, aut auro, vel margaritis, sive veste pretiosa: sed secundum quod decet mulieres, promittentes pietatem per opera bona. Mulier in silentio discat cum omni subiectione. Docere autem mulieri non permitto, neque dominari in virum; sed esse in silentio (Ibid. 9 seqq.). Et ne videretur mulieris dura conditio, quae eam in mariti redigeret servitutem, legis recordatur antiquae et ad originale exemplum redit; quod Adam primus factus sit, deinde mulier ex costa eius; et quod Adam diabolus seducere non potuerit, sed Evam; et quod post offensam Dei statim viro subiecta sit, et ad maritum illius facta conversio; quod que errorem veterem illa quae semel connubio copulata est, et redacta in conditionem Evae, filiorum procreatione deleret; ita tamen, si ipsos filios erudiret in fide et dilectione Christi, et in sanctificatione et pudicitia. (..) Vide igitur quomodo ex hoc quoque ipso testimonio supereris, et quod putabas esse pro nuptiis, pro virginitate sentire cogaris. Nam si salvatur mulier in filiorum generatione, et liberorum numerus salus matrum est, cur addidit, Si permanserint filii in charitate et sanctificatione cum castitate? Tunc ergo salvabitur mulier, si illos genuerit filios, qui virgines permansuri sunt: si quod ipsa perdidit, acquirat in liberis, et damnum radicis et cariem, flore compenset et pomis.

Hieronymus Stridonensis: Adversus Jovinianum, in: Patrologia Latina, vol. 23, 1845

"Mēs patiešām svīstam veltīgā darbā. Ienaidnieks bāž mums acīs apustuļa teikumu un saka: "Ādams tika izveidots pirmais, pēc tam Ieva; un Ādams netika pavadināts, bet sievietē pavadināta izdarīja pārkāpumu. Bet viņa tiks izglābta caur bērnu dzemdēšanu, ja vien viņi pieticīgi paliks ticībā, mīlestībā un svētumā." (1Tim 2,13–15) Aplūkosim, kā apustulis nonācis pie šā teikuma. Viņš raksta: "Es gribu, lai vīri lūgtu ikvienā vietā, bez dusmām un ķildošānās paceldami šķīstas rokas." (1Tim 2,8) Un tāpat arī sievietēm viņš dod dzīves priekšrakstus un saka: "Tāpat arī sievas, piedienīgi tērtas, lai rotājas ar biklumu un atturību, nevis krāšņām matu rotām, zeltu un pērlēm vai dārgām drēbēm, bet lai viņas, kā pieklājas sievām, kas solījušās dzīvot dievbijībā, rotājas ar labajiem darbiem. Sieva lai mācās mierā, pilnīgā paklausībā. Bet es neļauju sievai vīru mācīt vai valdīt pār vīru, bet gan klusēt." (1Tim 2,9–12) Un, lai sievietes stāvoklis nešķīstu skarbs, jo ir pazemināts līdz kalpošanai vīram, apustulis atgādina seno likumu un atgriežas pie sākotnējā piemēra: ka Ādams tika radīts pirmais, pēc tam sievietē no viņa ribas; ka velns nespēja pavadināt Ādamu, bet gan Ievu; ka pēc sacelšanās pret Dievu viņa uzreiz tika pakļauta vīrietim un pievērsās

vīram; ka viņa, kas reiz ir saistīta laulībā un novesta līdz Ievas stāvoklim, varētu izpirkt seno pārkāpumu ar bērnu dzemdēšanu, tomēr tikai tad, ja viņa šos bērnus izglītotu ticībā un Kristus mīlestībā, svētīgumā un nevainībā. (..) Un tu redzi, kā ar šo vārdu liecību tu tiec pacelts un esi spiests atzīt, ka tas, ko tu domāji, ir teikts par labu laulātajiem, ir teikts par labu jaunavībai. Jo, ja sieviete tiek glābta ar bērnu dzemdēšanu un māšu glābiņš ir atkarīgs no bērnu skaita, kādēļ tad viņš piebilda: ".. ja vien bērni šķīsti paliks mīlestībā un svētumā."? Tātad sieviete tiks glābta tad, ja viņa dzemdēs bērnus, kas paliks jaunavībā; ja to, ko pati zaudējusi, viņa saņems bērnos un saknes vājumu un puvumu atsvērs ar ziediem un augļiem."

No latīņu valodas tulkojusi Laura Hansone, mag.theol.